

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

УДК 33.248.56:342

DOI 10.26906/eip.2018.2(69).1169

НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

**В.П. Дубіщев, доктор економічних наук.
В.В. Яценко, Ю.В. Петренко.**

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

© Дубіщев В.П., 2018.

© Яценко В.В., 2018.

© Петренко Ю.В., 2018.

Стаття отримана редакцією 01.06.2018 р.

Вступ. Одне з перших завдань керівництва підприємства – зайняти лідируючі позиції на ринку, створити оптимальну структуру управління, підвищити ефективність роботи облікового персоналу, зменшити витрати на оплату праці обліковців шляхом упровадження ефективного програмного забезпечення.

Застосування програмних продуктів – це підвищення оперативності обробки даних і достовірності ділової інформації для прийняття більш об'єктивних фінансових та управлінських рішень. При веденні бухгалтерського обліку вручну можливі й найпростіші арифметичні помилки. Сам собою бухгалтерський облік на підприємстві може розглядатися як внутрішня справа підприємства, а основою для оцінювання фінансово-господарської діяльності з боку фіскальних органів слугує звітність (бухгалтерський баланс) та численні інші звітні форми. Крім того, для ефективності роботи підприємства застосовують управлінський облік (внутрішньогосподарський), який слугує для прийняття правильних управлінських рішень на кожному етапі роботи підприємства. Автоматизація рутинних операцій, недопущення арифметичних помилок в обліку і звітності, оцінювання поточного фінансового стану підприємства та його перспектив – це завдання, котрі розв'язують сучасні програмні комплекси. Безумовно, комп'ютерна програма не замінить грамотного бухгалтера, але дозволить заощадити його час і сили, та зменшить витрати ресурсів підприємства, як фінансових, так і ресурсів персоналу.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій свідчить, що вагомий внесок щодо дослідження автоматизації бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю зробили М.Т. Барановський, М.М. Бенько [1], Ф.Ф. Бутинець [3], В.П. Завгородній, З.В. Кірянова, О.В. Клименко [4], В.Ф. Палій, Т.А. Писаревська та інші. Вони розглядають як теоретичні питання автоматизації бухгалтерського обліку, так і питання практичного застосування сучасних інформаційних систем та технологій в обліку.

Мета статті полягає у визначенні можливості ведення бухгалтерського обліку та здійснення внутрішньогосподарського контролю з використанням комп'ютерних технологій.

Основний матеріал і результати. Програмні продукти для бухгалтерського обліку мають певні, притаманні лише кожному з них особливості, проте загальна мета їх однакова – автоматизація належного рівня обліку на підприємстві [8]. Для ведення бухгалтерського обліку та складання звітності ми розробили комп'ютерну програму, яка не тільки дозволяє вести бухгалтерський облік на підприємстві, але передбачає і ведення управлінського обліку (рис. 2).

Для неможливості несанкціонованого доступу до програмного продукту створено вікно авторизації, котре забезпечить корпоративну таємність усіх даних, які будуть внесені користувачем (рис. 1).

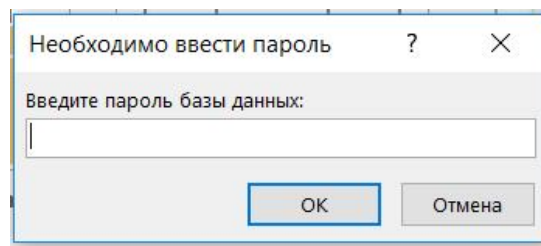

Рис. 1. Вікно авторизації для подальшої роботи в середовищі програмного продукту

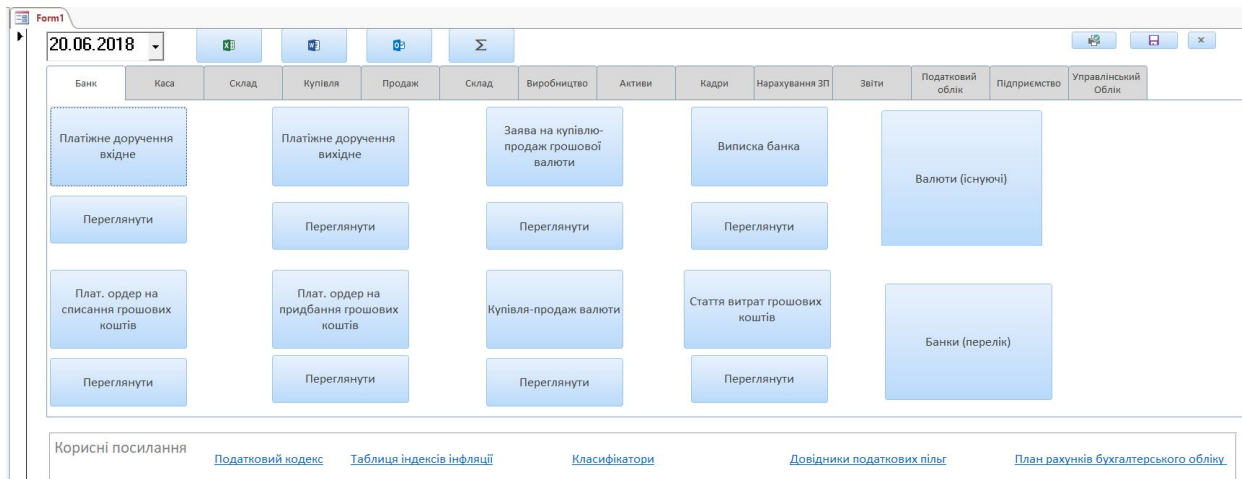

Рис. 2. Головне вікно програмного продукту

За допомогою реалізованих вкладок можемо забезпечити управлінський апарат інформацією що використовується для планування, власне управління і контролю над діяльністю підприємства. Цей процес включає виявлення, вимірювання, збір, аналіз, підготовку, інтерпретацію, передачу та прийом інформації, необхідної управлінському апаратові для виконання його функцій [10]. Використання інформації, яка закладеної в системі управлінського обліку з метою управління, є абсолютно необхідним.

Запропонований нами власний програмний продукт для автоматизації бухгалтерського обліку на всіх рівнях забезпечує економію часу для управління підприємством. Наведемо приклади автоматизації окремих ділянок обліку підприємства. Так наприклад, для відображення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками на підприємстві слугують первинні документи, які відображають факти здійснення операцій. Такими документами в першу чергу є: прибуткова накладна, видаткова накладна товарно-транспортна накладна, податкова накладна, виписка банку [8].

Перелічені документи забирають багато часу для їх заповнення вручну, що уповільнює швидкість роботи облікового апарату. Ефективним способом заповнення документів є їхня автоматизація, тобто заповнення за допомогою комп'ютерного забезпечення. Цей програмний продукт дає змогу заповнити такі документи за допомогою вкладки (рис. 3), яка дозволяє перейти в документ Excel і сформувати їх. Форми документів у програмному продукті знаходяться в доступній позиції, що дозволить швидко їх віднайти.

Після натискання на кнопку «Переглянути» програма перенесе нас у відповідну директорію на ПК, де можна переглянути архів створених документів.

Створено, таким чином, «швидкий доступ», що дозволяє прямо із середовища програми відкрити вікно Word, Excel, калькулятора, електронної пошти (рис. 3).

Для обліку розрахунків з постачальниками й підрядниками використовують рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», який має три субрахунки:

- 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»;
- 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»;
- 633 «Розрахунки з ПФГ».

20.06.2018

Банк Каса Склад Купівля Продаж Склад Виробництво Активи Кадри Нарахування ЗП Звіти Податковий облік Підприємство Управлінський Облік

Прибутковий касовий ордер Авансовий звіт Видатковий касовий ордер Касова книга Стаття витрат грошових коштів

Переглянути Переглянути Переглянути Переглянути Переглянути

Корисні посилання [Податковий кодекс](#) [Таблиця індексів інфляції](#) [Класифікатори](#) [Довідники податкових пілг](#) [План рахунків бухгалтерського обліку](#)

1	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
2	ПЛАТІЖНЕ ДОРУЧЕННЯ № 181												
3	від '01' січня 2009 р.												
4	Одержано банком												
5	200 р.												
6	Платник: Приватне підприємство "Говоруни"												
7	Код: 32576279												
8	Банк платіжця: Ф-я АКБ "Укрсінбанк" Київське регіональне управління м.Київ												
9	Код банку: 300733												
10	ДЕБЕТ рах. N: 26006156490049												
11	СУМА: 100000,00												
12	Одержувач: ТОВ "Молочні"												
13	Код: 33678677												
14	КРЕДИТ рах. N: 26003332268001												
15	Банк одержувача: АКБ "Інтербанк" м.Київ												
16	Код банку: 300216												
17	СУМА СЛОВАМИ:												
18	Сто тисяч грн. 00 коп.												
19	Призначення платежу: Оплата за номером зг. розрахунок-фактури № СФ-0000017 від 01.07.2008 року, в т.ч. ПДВ 16666,67 грн.												
20	ДР: []												
21	М.П. Підпис: [] Проведено банком: 200 р.												
22	Підпис банку: []												

Рис. 3. Первинний документ для заповнення

Зручність такого програмного забезпечення полягає у швидкому виборі цих рахунків у плані рахунків підприємства. У такому програмному комплексі план рахунків подано у вкладці, де і вибираємо необхідні для нас рахунки (рис. 4).

Виробництво Активи Кадри Нарахування ЗП Звіти Податковий облік Підприємство Управлінський Облік План рахунків бух. білку

Клас 1. Необоротні активи

Клас 2. Запаси

Клас 3. Кошти, розрахунки та інші активи

Клас 4. Власний капітал

Клас 5. Довгострокові зобов'язання

Клас 6. Поточні зобов'язання

Клас 7. Доходи

Клас 8. Витрати

Клас 9. Адміністративні послуги

Рис. 4. План рахунків бухгалтерського обліку

Відомості про постачальників та підрядників знаходяться на вкладці «Контрагенти» (рис. 5), де зазначаємо відомості про наших постачальників і підрядників. Вкладка розташована в програмному комплексі для швидкого вибору контрагента, якщо він існує, або для додавання нового контрагента та необхідних відомостей про нього.

Контрагенти

Назва постачальника

Представник

Адреса

Телефон

Сайт

Рис. 5. Довідник контрагентів

Для управління виробництвом фірма розробляє стратегічний план, який стосується всієї діяльності організації, зокрема й управління персоналом. Створено зручні у використанні форми для ефективної роботи кінцевих користувачів (рис. 6, 7).

Відділ кадрів

Персональні дані
 Паспортні дані
 Освіта
 Адреса
 Відомість про військовий облік
 Попереднє місце роботи
 Призначення

Табельний №	1254541	
Статус робітника	Працює	
Індивідуально-ідентифікаційний №	1236547899	
Стать	Чоловіча	
Прізвище	Пилипенко	
Ім'я	Олександр	
По-батькові	Іванович	
Дата народження	01.05.1980	
Родинний стан	Одружений(-на)	

Рис. 6. Вікно однієї з форм «Відділ кадрів»

Дата документа

Наказ м.Полтава № документа

Про прийняття на роботу

Прийняти:

на посаду

Прізвище Ім'я По-батькові Назва посади

із з посадовим окладом на місяць, з випробуванням строком на

Дата(1) Оклад

Підстава: заява від

Прізвище Дата заяви

Рис. 7. Форма «Наказ про прийняття на роботу»

Також створено вікно звітів, у котрому можна переглядати, форматовувати та підсумовувати дані. Наприклад, можна створити простий звіт, у якому будуть зазначені номери телефонів усіх ваших контактів, або зведений звіт за даними про збут у різних регіонах і за різні часові проміжки (рис. 8).

Телефонна книга співробітників					
Табельний №	Прізвище	Ім'я	По-батькові	Контактний телефон	E-mail
1254541	Пилипенко	Олександр	Іванович	(095)789-54-58	pil@i.ua
5823556	Петраш	Галина	Ігорівна	(066)588-99-87	petrash@mail.com
4580025	Скрипник	Дмитро	Володимирович	(258)569-58-48	
568777855	Михайленко	Федір	Григорович	(095)568-74-56	
5485654	Пархоменко	Іван	Семенович	(567)755-58-55	

14 червня 2017 г. Стр 1 з 1

Рис. 8. Вікно одного із запитів

Для зручності роботи користувача реалізована довідкова система (рис. 9), котра дозволяє із середовища програмного продукту перейти за гіперпосиланням і ознайомитися з необхідними для ефективної роботи документами чи корисними статтями.

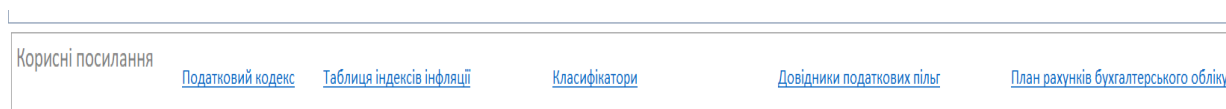

Рис. 9. Довідкова система

Висновки. Для належного забезпечення бухгалтерського обліку та внутрішньогосподарського контролю підприємства необхідним є бюджетне програмне забезпечення. Найкращий варіант – є розроблення власного програмного продукту, який заощадить ресурси на сервісне обслуговування програми, що забезпечить облікових працівників усією необхідною інформацією. Тому доцільно налаштувати універсальний програмний продукт під особливості діяльності підприємства.

Запропоновано універсальний програмний продукт, вартість якого для підприємства не спричинить збитків. Перевагами такого продукту є: швидкість навчання персоналу підприємства без додаткових витрат на це та автоматизованість ділянок обліку, що відповідають структурним умовам підприємства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бенько М. М. Актуальні питання технології облікового, контрольного та аналітичного процесу в умовах автоматизації [Текст] / М. М. Бенько // Економічний форум. – 2014. – № 2. – С. 235 – 239.
2. Букало Н.А. Автоматизація обліку в сучасних умовах / Н.А. Букало // Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія «Економіка». – 2013. – Вип. 33. – Ч. II. – С. 56 – 59.
3. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: [підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит»] / [Ф.Ф. Бутинець, С.В. Івахненко, Т.В. Давидюк, Т.В. Шахрайчук]; за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 544 с.
4. Клименко О.В. Інформаційні системи і технології в обліку: [навчальний посібник] / О.В. Клименко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
5. Левицька С. О. Автоматизація господарського обліку як чинник прискорення процесу діяльності підприємств [Текст] / С.О. Левицька, А. О. Андреева // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. – Серія «Економіка». – 2011. – Вип. 16. – С. 608 – 614.
6. Лобов С.П. Методи оцінки економічного ефекту від використання автоматизованих інформаційних систем при плануванні закупівель / С.П. Лобов // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». – 2013. – Вип. 4 (41). – С. 176 – 181.
7. Павелчак-Данилюк О. Обґрунтування програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку на підприємствах [Текст] / О. Павелчак-Данилюк // Вісник Тернопільського національного технічного університету. – 2014. – № 1. – С. 209 – 218.
8. Славкова О.П. Автоматизація обліково-аналітичних процедур отримання інформації / О.П. Славкова, С.А. Гаркуша // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Т. 1. – 2013. – Вип. 2 (7). – Полтава : ПДАА. – С. 19 – 25.
9. Тесьолкін О.І. Технологія проектування та адміністрування баз даних: та сховищ даних: . навчальний посібник. / О.І. Тесьолкін, Б.М. Чаленко – Полтава : ПолтНТУ, 2015.
10. Ткаль Я. С. Автоматизована система обліку: основні завдання та значення для підприємств [Текст] / Я. С. Ткаль // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. – Серія «Економічні науки». – 2014. – № 3. – С. 223 – 228.

REFERENCES:

1. Benko M. M. Aktualni pitannya tekhnologii oblikovogo, kontrolnogo ta analitichnogo protsesu v umovakh avtomatizatsii [Tekst] / M. M. Benko // Yekonomichnyi forum. – 2014. – № 2. – S. 235 – 239.
2. Bukalo N.A. Avtomatizatsiya obliku v suchasnikh umovakh / N.A. Bukalo // Zbirnik naukovikh prats ChDTU. Seriya «Yekonomika». – 2013. – Vip. 33. – Ch. II. – S. 56 – 59.
3. Informatsiyni sistemi bukhgalterskogo obliku: [pidruchnik dlya studentiv vishchikh navchalnikh zakladiv spetsialnosti 7.050106 «Oblik i audit»] / [F.F. Butinets, S.V. Ivakhnenkov, T.V. Davidiyuk, T.V. Shakhraychuk]; za red. prof. F.F. Butintsya. – 2-ge vid., pererob. i dop. – Zhitomir: PP «Ruta», 2002. – 544 s.
4. Klimenko O.V. Informatsiyni sistemi i tekhnologii v obliku: [navchalniy posibnik] / O.V. Klimenko. – K. : Tsentr uchbovoi literaturi, 2008. – 320 s.
5. Levitska S. O. Avtomatizatsiya gospodarskogo obliku yak chinnik priskorennya protsesu diyalnosti pidpriemstv [Tekst] / S.O. Levitska, A. O. Andreeva // Naukovi zapiski [Natsionalnogo universitetu «Ostrozka akademiya»]. – Seriya «Yekonomika». – 2011. – Vip. 16. – S. 608 – 614.
6. Lobov S.P. Metodi otsinki ekonomichnogo efektu vid vikoristannya avtomatizovanih informatsiynikh sistem pri planuvanni zakupivel / S.P. Lobov // Naukoviy visnik Uzhgorodskogo universitetu. Seriya «Yekonomika». – 2013. – Vip. 4 (41). – S. 176 – 181.
7. Pavelchak-Danilyuk O. Obruntuvannya programnogo zabezpechennya dlya avtomatizatsii bukhgalterskogo obliku na pidpriemstvakh [Tekst] / O. Pavelchak-Danilyuk // Visnik Ternopilskogo natsionalnogo tekhnichnogo universitetu. – 2014. – № 1. – S. 209 – 218.
8. Slavkova O.P. Avtomatizatsiya oblikovo-analitichnikh protsedur otrimannya informatsii / O.P. Slavkova, S.A. Garkusha // Naukovi pratsi Poltavskoi derzhavnoi agrarnoi akademii. T. 1. – 2013. – Vip. 2 (7). – Poltava : PDAA. – S. 19 – 25.
9. Tesolkin O.I. Tekhnologiya proektuvannya ta administruvannya baz danikh: ta skhovichch danikh: . navchalniy posibnik. / O.I. Tesolkin, B.M. Chalenko – Poltava : PolNTU, 2015.
10. Tkal Ya. S. Avtomatizovana sistema obliku: osnovni zavdannya ta znachennya dlya pidpriemstv [Tekst] / Ya. S. Tkal // Visnik Kharkivskogo natsionalnogo agrarnogo universitetu im. V. V. Dokuchaeva. – Seriya «Yekonomichni nauki». – 2014. – № 3. – S. 223 – 228.

UDC: 33.248.56:342

Dubishchev Victor, D.Sc. (Economics), Professor, Ag. Head of the Department of Economic Theory and Economic Cybernetics. **Yatsenko Vita**, Master-Student. **Petrenko Yurii**, Master-Student. Poltava National Technical Yuri Kondratyuk University. **Scientific and Methodological Support of Accounting at the Enterprise**. The article deals with the issues of automation of the personnel accounting and accounting of calculations of the enterprise with suppliers and contractors, the automation of development of a software product which serves to save both financial resources and labor resources of the enterprise, is described. The authors also characterized the automation of internal accounting. The peculiarities of theoretical and practical aspects of the application of the computer program in the organization of accounting at the enterprise are also revealed. Use of the software product developed by us in accounting should lead to increase of efficiency of activity of the enterprise. The developed software will provide maximum efficiency of enterprise management in general and accounting systems in particular. An alternative to a software product is its adaptation to the specific conditions of the enterprise. The stages of accounting unification are summarized in accordance with the methods of implementation of automation elements at the enterprise. The main advantages of introducing a software product at the enterprise are determined. The purpose of the article is to reveal the practical aspects of the functioning of the software product, which corresponds to the basic functional accounting requirements, has the ability to conduct accounting, analytical, controlling work, to take into account the specific features of the enterprise. The practical results obtained during the study process solve the problem of justifying the need for application software for enterprise management.

Keywords: software product, automation, accounting, managerial accounting information systems, computer programs, personnel.

УДК: 33.248.56:342

Дубишев Віктор Петрович, доктор економічних наук. **Яценко Віта Василівна**, магістрантка. **Петренко Юрій Вадимович**, магістрант. Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка. **Науково-методичне забезпечення обліку на підприємстві**. Розглянуто головні аспекти автоматизації обліку на підприємстві. Подано автоматизацію окремих ділянок обліку та показано автоматизацію внутрішньогосподарського обліку.

Ключові слова: програмний продукт, автоматизація, облік, інформаційні системи, комп'ютерні програми.

УДК: 33.248.56:342

Дубишев Виктор Петрович, доктор экономических наук, профессор. **Яценко Вита Васильевна**, магистрантка. **Петренко Юрий Вадимович**, магистрант. Полтавский национальный технический университет имени Юрия Кондратюка. **Научно-методическое обеспечение учета**. Рассмотрены основные аспекты автоматизации учета на предприятии. Представлена автоматизация отдельных участков учета, и показана автоматизация внутрихозяйственного учета.

Ключевые слова: программный продукт, автоматизация, учет, информационные системы, компьютерные программы.